

Список використаної літератури:

1. Валовий регіональний продукт у 2018 році : стат. зб. К., Державна служба статистики України, 2019. 150 с.
2. Валовий регіональний продукт у 2019 році : стат. зб. К., Державна служба статистики України, 2020. 150 с.
3. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні у I кварталі 2021 року Мінекономіки. <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinivoiEkonomiki>
4. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2019 році. Державний комітет статистики України. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/ksg/ksg_u/arch_ksg_u.htm
5. Методичні рекомендації розрахунку рівня тіньової економіки / Міністерство економіки України / Наказ від 18 лютого 2009 р. №123. URL : <https://www.me.gov.ua/LegislativeActs/Detail?lang=uk-UA&id=4bb297a0-c900-404f-8c6f-5f76f18b1503>
6. Регіони України за 2019 рік : стат. зб. К., Державна служба статистики України, 2019. Ч. 2. 657 с. (С. 118-120).
7. Тінізація сектору комерційних послуг: національний та регіональний вимір: наукова доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. редактор М.І. Мельник. Львів, 2021. 149 с.
8. International tourism and COVID-19. World Tourism Organization. <https://www.unwto.org/international-tourism-and-covid-19>

ПРОГНОЗУВАННЯ ІНДЕКСУ СПРИЙНЯТТЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ ТА НЕТРІВІАЛЬНИЙ НАПРЯМ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Тоцька О. Л., доктор екон. наук., доцент, Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

Одним із негативних проявів сучасного суспільства є корупція у різних її проявах і на різних рівнях управління. Згідно Закону України «Про запобігання корупції», *корупція* – використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей. *Неправомірною вигодою* вважають грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав [1]. Однак рівень корупції в країнах світу значно відрізняється.

Одним із показників, який дозволяє скласти враження про наявність корупції у державі є Індекс сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index – CPI), який щорічно розраховується організацією Transparency International на основі експертних оцінок і опитувань підприємців. Місія цієї організації – зупинити корупцію та сприяти прозорості, підзвітності й доброчесності на всіх

рівнях і в усіх секторах суспільства; її бачення – світ, у якому уряд, політика, бізнес, громадянське суспільство та повсякденне життя людей позбавлені корупції. Індекс розраховується за шкалою від 0 (дуже високий рівень сприйняття корупції) до 100 (дуже низький) [2]. Деталі перебування України в цьому рейтингу в 2012–2020 рр. показано в табл. 1.

Таблиця 1 – Україна в рейтингу «Індекс сприйняття корупції»

Рік	Кількість балів	Максимальна кількість балів	Місце	Країни з тотожним результатом	Загальна кількість країн у рейтингу
2012	26	100	144	Бангладеш, Камерун, Центральноафриканська Республіка, Конго, Сирія	176
2013	25		144	Папуа Нова Гвінея, Іран, Нігерія, Камерун, Центральноафриканська Республіка	177
2014	26		142	Уганда, Комори	175
2015	27		130	Непал, Парагвай, Іран, Камерун, Нікарагуа	168
2016	29		131	Казахстан, Непал, Росія, Іран	176
2017	30		130	Гамбія, Сьєрра-Леоне, М'янма, Іран	180
2018	32		120	Малаві, Малі, Ліберія	
2019	30		126	Джибуті, Азербайджан, Киргизстан	
2020	33		117	Єгипет, Есватіні, Замбія, Непал, Сьєрра-Леоне	

Джерело: укладено автором на основі [2].

Як бачимо, в Україні, на думку експертів і підприємців, рівень корупції доволі високий, хоча в останні роки спостерігається незначне покращення.

Для прогнозування індексу в наступні три роки побудуємо експоненційну модель тренду вигляду:

$$y = 24,119e^{0,0337x} \quad (1)$$

Величина достовірності апроксимації R^2 цієї моделі близька до одиниці, тому є всі підстави сподіватися, що в 2021–2023 рр. значення індексу зросте: у 2021 р. – до 34 балів, у 2022 р. – до 35, у 2023 р. – до 36. Це показано на рис. 1.

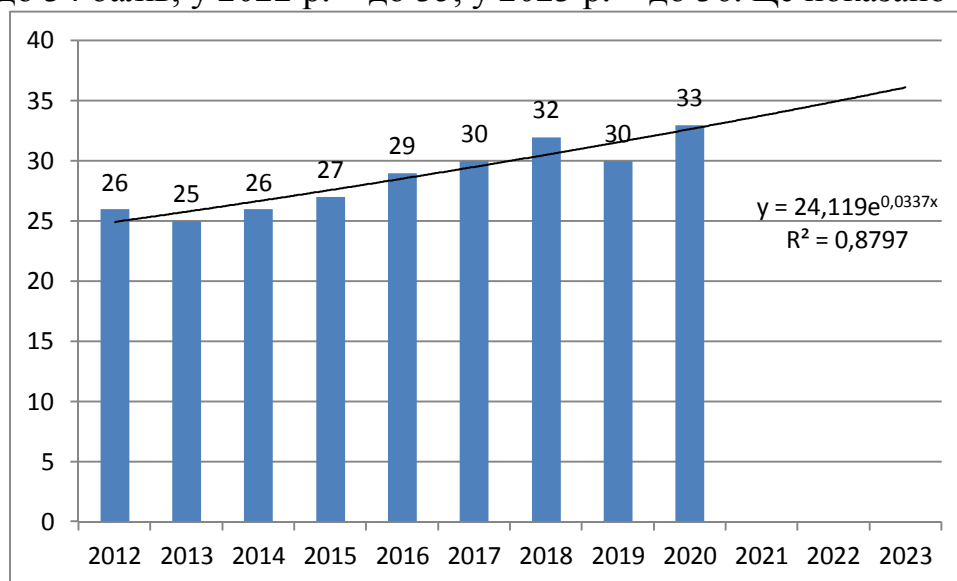

Рис. 1 – Динаміка індексу сприйняття корупції в Україні

Джерело: розраховано автором на основі табл. 1.

Однак прогнозовані показники засвідчують низькі темпи покращення індексу в майбутньому. Зауважимо, що організація Transparency International Ukraine надала рекомендації, які б могли покращити показники України в рейтингу:

- 1) підвищити ефективність систем запобігання політичної корупції;
- 2) запровадити відкритий і підзвітний процес приватизації державного майна;
- 3) сформувати незалежну та професійну судову владу;
- 4) забезпечити незалежність і спроможність органів антикорупційної сфери;
- 5) позбавити Службу безпеки України повноважень у сфері протидії економічним корупційним злочинам [3].

Дві перші з них були виконані частково, інші – не виконані.

На нашу думку, нетривіальним напрямом подолання корупції в країні є зміна мислення громадян шляхом пропагування християнських цінностей. Адже людина, яка живе за 10-ма Божими заповідями, не буде красти, бажати чужої власності, прагнути до нечесного збагачення; вона задовольнятиметься власною платнею. Доречно тут згадати рекомендації Івана Хрестителя митарям і воїнам: «... нічого не вимагайте більше того, що призначено вам»; «... нікого не кривдять, не обмовляйте і задовольняйтеся платнею вашою» [4, 1151].

Список використаних джерел:

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 16.11.2021).
2. *Transparency International*: вебсайт. URL: <https://www.transparency.org/en/> (дата звернення: 16.11.2021).
3. *Transparency International Ukraine*: вебсайт. URL: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryjnyattya-koruptsiyi-2020/> (дата звернення: 16.11.2021).
4. Біблія. Книги священного писання Старого та Нового Завіту. Київ: Вид-во «Преса України», 2009. 1416 с.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БРЕНДУ РОБОТОДАВЦЯ В УМОВАХ COVID-19

Федулова І. В., док. екон. наук, професор, Джулай М. В., аспірантка, Київського національного торговельно-економічного університету

Власники бізнесу та їх HR-відділ вперше почали обговорювати створення стратегічного та цифрового бренду роботодавця у 2015 році. Як наслідок, з'явився новий вид рекрутингу – когнітивний замість соціального [1]. При цьому позиція кандидата на вакансію чи стажування є першим етапом знайомства з брендом роботодавця.

Революційним фактором впливу на формування цифрового бренду роботодавця є епідемія COVID-19 у 2019 році. Малий та середній бізнеси, міжнародні корпорації, були змушені гнучко реагувати на зміни на ринку праці